

STORTINGET

Representantforslag 113 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby og Sveinung Rotevatn

Dokument 8: 113 S (2023–2024)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby og Sveinung Rotevatn om innføring av et årlig mål for reduksjon av avskoging i Norge

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne viser til at skog dekker omtrent 37 pst. av Norges landareal, og er en avgjørende naturtype som sirkulerer og renser vann, renser luft, lagrer karbon og hindrer erosjon. Skog beskytter mot klimaendringer og er viktig for klimatilpasning. Gammelskog/naturskog har spesielt stor verdi for mange arter siden en rekke arter er spesialisert til å utnytte kvalitetene til den eldre skogen.

Skog som økosystem sirkulerer og renser vann, renser luft, lagrer karbon og hindrer erosjon. Vi henter ressurser direkte fra skogen, som for eksempel mat, medisiner, ved og byggematerialer.

Forslagsstillerne er bekymret for den pågående avskogingen i Norge. Avskoging gir betydelige bidrag til klimagassutslipp i Norge. I tillegg representerer avskoging en alvorlig trussel mot det biologiske mangfoldet.

Forslagsstillerne viser til at FNs naturpanel (IPBES) kom med sin første rapport i 2019. Rapporten slo fast at ødeleggelse av natur og tap av dyre- og plantearter går raskere enn noen gang. Panelet slo fast at de fem største truslene mot naturmangfoldet alle er påført av oss mennesker, og at en avtale som etterfølges kan være med å

reparere og reversere dette. Forslagsstillerne påpeker at slike ødeleggelser også skjer i Norge.

Norges har forpliktet seg til å ta vare på skog

Forslagsstillerne understreker at klimaavtalen med EU fra 2019 gir Norge en forpliktelse om netto null utslipp av klimagasser fra arealbruk, arealbruksendring og skog for periodene 2021–2025 og 2026–2030. Netto-null-målet innebærer at de samlede utslippene av klimagasser fra landarealene ikke skal være større enn det samlede opptaket, gitt regnereglene i EU-regelverket.

På tross av dette ligger Norge an til å få et utslipps-gap på 34 millioner tonn CO₂-ekvivalenter (6,7 mill. tonn årlig) for den første forpliktelsesperioden 2021–2025. Dette skyldes blant annet store årlige utslipp fra arealbruksendringer, herunder avskoging.

Forslagsstillerne vil peke på at EU har oppdatert sitt klimarammeverk for å nå deres forsterkede klimamål om å redusere klimagassutslippene med minst 55 pst. i 2030, sammenlignet med 1990. Forslagsstillerne peker på at Norge ennå ikke har implementert dette, og mener at Norge snarest må oppdatere klimaavtalen med EU, slik at Norge følger de samme forpliktelsene og reglene som EU.

Under klimatoppmøtet i Glasgow i 2021 inngikk Norge en felles forpliktelse med over 100 land om å stoppe og reversere tapet av skog innen 2030. Dette er blant annet nødvendig for å begrense den globale oppvarmingen til maks 1,5 grader.

Forslagsstillerne viser til Naturavtalen, også kalt Kunming-Montreal-avtalen, fra 2022. Naturavtalen er en internasjonal avtale som handler om å redde og bevare natur- og biomangfoldet i verden. Avtalen består av

23 mål som til sammen viser hvordan vi skal komme oss ut av naturkrisen, og sikre at en får mer natur. Avtalen innebærer blant annet at det skal vernes og bevares 30 pst. av hav- og landområder og restaureres 30 pst. av all ødelagt natur innen 2030.

Status avskoging i Norge

Hvert år forsvinner om lag 60 000 dekar skog i Norge. Det tilsvarer 8 400 fotballbaner, og har stor betydning for Norges klimaregnskap (jf. Landbruksdirektoratet). I tillegg har avskogingen stor betydning for naturmangfoldet. Skog er det økosystemet og den naturtypen som er hjem for flest arter, og flest truede arter i Norge. Nær halvparten av artene på den norske rødlisten – 1 330 arter eller 48 pst. av rødlistede arter – lever helt eller delvis i skog.

Mellom 1990 og 2021 mistet Norge 1 800 000 dekar skog. Norge vil miste 6,5 millioner dekar, eller 7,5 pst. av det produktive skogarealet, hvis avskogingen holder samme tempo frem til år 2100 (jf. Landbruksdirektoratet). Hovedårsakene til avskoging har vært utbygging (68 pst.), omlegging til beite (18 pst.) og nydyrking (13 pst.) (NIBIO-rapport 3/152/2017: Analyse av størrelse, årsaker til og reduksjonsmuligheter for avskoging i Norge).

Innenfor utbyggingskategorier var vei- og bebyggelsesutvikling de viktigste årsakene til avskoging. Spesielt traktor- og skogsbilveier, samt bolig- og fritidsboliger, var de største enkeltkategoriene, og hver står for omtrent 13 pst. av avskogingsarealet (jf. NIBIO 2017). En stor del av avskogingen skjer i form av mindre arealutvidelser, som gradvis utvidelse av eksisterende infrastruktur. Disse mindre endringene utgjør et betydelig areal,

men oppfattes ofte lokalt som uvesentlige og udramatiske.

Mål for årlig redusert avskoging

Forslagsstillerne viser til Dokument 8:13 S (2013–2014) Representantforslag fra stortingsrepresentantene André N. Skjelstad, Pål Farstad, Ola Elvestuen og Abid Q. Raja om en helhetlig jordvernplan fremmet av Venstre i 2013. Forslaget la grunnlaget for en helhetlig jordvernstrategi, og i Innst. 56 S (2015–2016) ble det vedtatt et årlig mål for omdisponering av dyrka mark til 4 000 dekar i året. Dette målet har senere blitt strammet inn til 2 000 dekar.

Forslagsstillerne mener det i likhet med nedbygging av matjord, er alvorlig at det bygges ned så store skogsarealer i Norge. Økt vern av skogsarealer er ett av svarene for å stanse dette, men forslagsstillerne mener det i tillegg bør fastsettes et mål for årlig redusert omdisponering av skogsareal, slik det er for jordbruksareal. Målet for redusert avskoging bør reduseres så raskt at avskoging i 2027 må være nede i 6 000 dekar og at slik avskoging i Norge blir netto null innen 2030.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fastsette et årlig mål for å redusere avskoging til maksimalt 6000 dekar innen 2027 og til netto null avskoging i Norge innen 2030.

15. mars 2024

Ola Elvestuen

Guri Melby

Sveinung Rotevatn